

Szegedi Tudományegyetem
Természettudományi és Informatikai Kar
Matematika- és Számítástudományok Doktori Iskola

**Multikromatikus számokra vonatkozó
topologikus alsókoriát tételek**

Ph.D. értekezés tézisei

Osztényi József

Témavezető:
Dr. Kincses János
Bolyai Intézet

Szeged
2010.

Bevezetés

Kutatásaim a kombinatorikus topológia témakörén belül a gráfok multikromatikus számaira vonatkozó topologikus alsókorlát tételek vizsgálata köré összpontosulnak. Ezen terület kezdőpontja Lovász Lászlónak a Kneser sejtésre adott 1978-as bizonyítása [22], mely cikkben egy tetszőleges G gráf kromatikus számára a G gráf szomszédsági komplexusának topologikus összefüggőségi számával ad alsó korlátot. A Lovász által kidolgozott topologikus módszerrel további alsókorlát tételek születtek: J.W. Walker elegáns funktoriális bizonyítást tartalmazó [35] cikkében a Lovász komplexus $\mathbb{Z}_2$ -indexével korlátozza alulról a kromatikus számot. J. Matoušek és G.M. Ziegler a Lovász komplexussal homotóp ekvivalens Box komplexus $\mathbb{Z}_2$ -indexét használták [24]-ben. Napjainkban az ugyancsak Lovász László által definiált gráfhomomorfizmus komplexussal dolgoznak E. Babson és D.N. Kozlov [2], [3].

A gráfok s -szeres színezését ugyancsak az 1970-es években vezették be számos gyakorlati probléma által vezérelve [18], [27]. Ezzel kapcsolatos első eredményeket Saul Stahl 1978-as [32] cikke tartalmazza. Stahl a Kneser sejtés által motiválva, valamint a Kneser gráfoknak a s -szeres színezésekben betöltött központi szerepete kapcsán megfogalmazta a Kneser sejtés általánosítását, a Kneser gráfok multikromatikus számaira vonatkozó sejtését. Ezt ma Stahl sejtésnek nevezzük. A Kneser gráfok multikromatikus számainak viselkedésének számos tulajdonságát fogalmazta meg, több esetben kiszámolta ezeket [32] és [33] cikkeiben.

Eddigi kutatásaim során a Stahl sejtés által motiválva a fent említett, gráfok kromatikus számára vonatkozó topologikus alsókorlát tételek multikromatikus számokra való átvitelét vizsgáltuk. Valamint ezen tételeket alkalmazva alsó korlátot adtunk a Kneser gráfok kromatikus számaira.

A tételek számozása a disszertációban és a tézisfüzetben a könnyebb hivatkozhatóság végett megegyezik.

1. Kombinatorikus topológiai módszerek

A disszertációban alkalmazott módszerek a kombinatorikus topológia témaköréhez tartoznak. A dolgozatban számos komplexus homotópia típusát, illetve topologikus invariánsát határoztuk meg. Adott $\mathcal{K}$ szimpliális komplexusok homotópia

típusának meghatározására a szimpliciális átfejthetőségére vonatkozó parciális párosítási technikát [20], illetve a R. Forman [14] által kidolgozott diszkrét Morse elméletet használtuk. Ugyancsak többször alkalmaztuk adott $\mathcal{K}$ szimpliciális komplexusok topologikus összefüggőségi számának kiszámolására az Ideg tétel [6].

2. Topologikus alsókorlát tételek a kromatikus számra

Lovász László a Kneser sejtés [19] bizonyításához egy általános, topologikus gráf-színezhetőségi tételt igazolt [22]-ben. A Lovász tételt számos gráfszínezhetőségre vonatkozó topologikus akadály tétel követte, melyek mindegyikében az alábbi eljárást alkalmazták.

$$\begin{array}{ccc} G \text{ gráf} & \longrightarrow & \mathcal{K}(G) \text{ gráfkomplexus} \\ & & \downarrow \\ \text{alsó korlát } \chi(G)\text{-re} & \longleftarrow & \mathcal{K}(G) \text{ topologikus tulajdonsága} \end{array}$$

Lovász egy tetszőleges G gráfhoz definiálta az $\mathcal{NK}(G)$ szomszédsági komplexust. Az $\mathcal{NK}(G)$ csúcshalmaza legyen G csúcshalmaza, és a csúcsok egy A részhalmaza szimplex, ha van közös szomszédjuk G -ben. Ezen komplexust vizsgálva az alábbi topologikus gráfszínezhetőségi tételt bizonyította Lovász [22]-ben.

15. Tétel. (Lovász [22]) *Ha a G gráf szomszédsági komplexusa $(t - 1)$ -összefüggő, akkor a G gráf nem színezhető $t + 1$ színnel.*

Az, úgyszintén Lovász által [22]-ben definiált, $cn_G : 2^{V(G)} \rightarrow 2^{V(G)}$ szomszédsági leképezés a csúcsok egy A halmazhoz a közös szomszédjaik halmazát rendeli, azaz a

$$cn_G(A) := \{v \in V(G) : (v, a) \in E(G) \text{ minden } a \in A\text{-ra}\}.$$

halmazt. Walker az $\mathcal{NK}(G)$ szomszédsági komplexus baricentrikus felosztásának $cn_G \circ cn_G$ leképezés fixpontjai által indukált részkomplexusaként definiálta a G gráf $\mathcal{LK}(G)$ Lovász komplexusát. Az $\mathcal{LK}(G)$ és $\mathcal{NK}(G)$ komplexusok homotóp ekvivalensek, ám míg $\mathcal{NK}(G)$ általában nem $\mathbb{Z}_2$ -komplexus, addig $\mathcal{LK}(G)$ egy szimpliciális $\mathbb{Z}_2$ -komplexus. Ugyanis $\mathcal{LK}(G)$ -n cn_G indukál egy szimpliciális $\mathbb{Z}_2$ -hatást (idempotens, fixpontmentes szimpliciális leképezés). Walker a következő alsó korlátot adta a G kromatikus számára az $\mathcal{LK}(G)$ komplexus topologikus $\mathbb{Z}_2$ -invariánsával, az $ind(\mathcal{LK}(G))$ $\mathbb{Z}_2$ -indexével.

21. Tétel. (Walker [35]) *Tetszőleges G gráfra*

$$\chi(G) \geq ind(\mathcal{LK}(G)) + 2.$$

A $\mathcal{H}om(H, G)$ gráfhomomorfizmus komplexus konstrukciója ugyancsak Lovász Lászlóhoz fűződik. Tetszőleges G és H gráfokra vegyük az összes olyan $\eta : V(H) \rightarrow 2^{V(G)} \setminus \{\emptyset\}$ leképezés posetjét, melyre $\eta(u)$ minden csúcsa $\eta(v)$ minden csúcsával össze van kötve, minden $uv \in E(H)$ élre. A $\mathcal{H}om(H, G)$ gráfhomomorfizmus komplexust ezen poset rendezési komplexusaként definiáljuk. A $\mathcal{H}om(K_n, G)$ gráfhomomorfizmus komplexus ugyancsak szimpliciális $\mathbb{Z}_2$ -komplexussá tehető.

Babson és Kozlov [2]-ben a G gráf kromatikus számára vonatkozó topologikus alsókorlát tételt fogalmazott meg a $\mathcal{H}om(K_n, G)$ komplexus topologikus invariánsával, a $\varpi(\mathcal{H}om(K_n, G))$ Stiefel-Whitney osztállyal. Ennek a $\mathbb{Z}_2$ -indexxel megfogalmazott változata:

23. Tétel. (Babson és Kozlov [2]) *Tetszőleges $n \geq 2$ egész és G gráf esetén*

$$\chi(G) \geq \text{ind}(\mathcal{H}om(K_n, G)) + n.$$

3. Gráfok s -szeres színezése

Tetszőleges s pozitív egész esetén, egy G gráf s -szeres színezése során a gráf minden csúcsához s darab színt rendelünk úgy, hogy szomszédos csúcsokhoz diszjunkt szín s -es tartozik. Világos, hogy a G gráf s -szeres színezése a hagyományos színezés általánosítása, amikor minden csúcshoz egy színt rendelünk. Tegyük fel, hogy a G gráf s -szeres színezése során összesen t színt használtunk fel. Ekkor a G gráf s -szeres színezésére a Stahl [32] cikkében található, különböző nézőpontokból tekinthetünk. Először a gráfhomomorfizmus fogalmát használva:

Egy G gráf s -szeres színezése t színnel egy $\gamma : G \rightarrow KG_{t,s}$ gráfhomomorfizmus.

Az s -szeres színezés egy, a hagyományos színezésen keresztül való értelmezését is adhatjuk a $G[K_s]$ gráf segítségével, a G gráf K_s teljes gráffal vett lexikografikus szorzatát használva.

Egy G gráf s -szeres színezése t színnel pontosan a $G[K_s]$ gráf hagyományos színezése t színnel.

Legyen $\chi_s(G)$ az a legkisebb t szám, melyre létezik G -nek s -szeres színezése t színnel. A $\chi_s(G)$ számot a G gráf s -edik multikromatikus számának nevezzük, $s = 1, 2, \dots$. Megjegyezzük, hogy ez a definíció a gráf hagyományos kromatikus

számának egy általánosítása, ugyanis a G gráf hagyományos kromatikus száma éppen a $\chi_1(G)$. A $G[K_s]$ lexikografikus szorzat kromatikus száma megegyezik a G gráf s -dik multikromatikus számával.

A $KG_{t,s}$ Kneser gráfok előbb látott központi szerepe kapcsán Stahl vizsgálta a multikromatikus számaikat, melyeket több esetben kiszámolt. Ezek alapján megfogalmazta a Kneser sejtés általánosítását, amely megadná az összes multikromatikus számot.

30. Sejtés. (Stahl [32]) *Tetszőleges n és $m \geq 2n$ esetén legyen $s = qn - r$, ahol $0 < q$ és $0 \leq r < n$ egészek, ekkor*

$$\chi_s(KG_{m,n}) = qm - 2r.$$

Az $s = 1$ eset éppen a Kneser sejtés, amit Lovász igazolt [22]-ben. Stahl következő 1998-as [33] cikkében az Erdős-Chao Ko-Rado és a Hilton-Milner tételeket használva alsókorlátot adott $KG_{m,n}$ -beli s -szeresen fedő független csúcshalmazok számára, s ezzel a $KG_{m,2}$ és $KG_{m,3}$ Kneser gráfokra igazolta a sejtés. Továbbá az alábbi alsó korlátot adta.

31. Tétel. (Stahl [33]) *Tetszőleges n és $m \geq 2n$ esetén legyen $s = qn - r$, ahol $0 < q$ és $0 \leq r < n$ egészek, ekkor*

$$\chi_s(KG_{m,n}) \geq qm - 2r - (n^2 - 3n + 4).$$

A sejtést igazolná a $\chi_{qn}(KG_{m,n})$ és $\chi_{qn+1}(KG_{m,n})$ multikromatikus számok közti $m - 2n + 2$ -es ugrás bizonyítása, ugyanis Stahl megmutatta, hogy $\chi_{s+1} \geq \chi_s + 2$ minden s pozitív egészre. Az előbbi tételben szereplő alsó korlát $s = qn + 1$ esetén,

$$\chi_{qn+1}(KG_{m,n}) \geq \chi_{qn}(KG_{m,n}) + m - 2n - (n^2 - 3n + 4),$$

éppen azt mutatja, hogy a $\chi_{qn}(KG_{m,n})$ és $\chi_{qn+1}(KG_{m,n})$ multikromatikus számok között rögzített n esetén akármilyen nagy ugrás lehet.

4. Topologikus alsókoriát tételek a multikromatikus számokra

A Stahl sejtés által motiválva a korábban ismert topologikus alsókoriát tételek multikromatikus számokra vonatkozó általánosításai lehetőségeit vizsgáltam.

A Walker-féle tétel általánosítása

A hagyományos kromatikus számra vonatkozó Walker-féle topologikus alsókoriát tételnek a multikromatikus számra vonatkozó általánosítását egyszerűen levezethetjük az $\mathcal{L}(KG_{t,s})$ Lovász komplexus ismert homotópia típusából. A G gráf t színnel való s -szeres színezése, egy $\gamma : G \rightarrow KG_{t,s}$ gráfhomomorfizmus indukál egy $c : |\mathcal{L}(G)| \rightarrow |\mathcal{L}(KG_{t,s})|$ $\mathbb{Z}_2$ -leképezést, így

$$\text{ind}(\mathcal{L}(G)) \leq \text{ind}(\mathcal{L}(KG_{t,s})).$$

A $KG_{t,s}$ Kneser gráf Lovász komplexusáról ismert, hogy homotóp ekvivalens egy $(t - 2s)$ -dimenziós gömbcsokorral, így $\text{ind}(\mathcal{L}(KG_{t,s})) = t - 2s$. Tehát azt kaptuk, hogy

$$\text{ind}(\mathcal{L}(G)) \leq \text{ind}(\mathcal{L}(KG_{t,s})) = t - 2s.$$

Ezzel a Walker-féle topologikus alsókoriát tétel általánosítását kaptuk a $\chi_s(G)$ multikromatikus számokra:

33. Tétel. (Osztényi) *Tetszőleges G gráf esetén és $s \geq 1$ -re*

$$\chi_s(G) \geq \text{ind}(\mathcal{L}(G)) + 2s.$$

A Babson-Kozlov-féle tétel általánosítása

A Babson-Kozlov-féle topologikus alsókoriát tétel általánosításához ismét tegyük fel, hogy létezik t színnel való s -szeres színezése a G gráfnak, azaz $G \rightarrow KG_{t,s}$ gráfhomomorfizmus, ekkor létezik $\mathcal{H}om(K_n, G) \rightarrow \mathcal{H}om(K_n, KG_{t,s})$ $\mathbb{Z}_2$ -leképezés. A $\mathcal{H}om(K_n, KG_{t,s})$ komplexus homotópia típusát [29]-ben meghatároztam meg.

34. Tétel. (Osztényi [29]) *A $\mathcal{H}om(K_n, KG_{t,s})$ komplexus homotóp ekvivalens $(t - ns)$ -dimenziós gömbcsokorral.*

Így

$$\text{ind}(\mathcal{H}om(K_l, G)) \leq \text{ind}(\mathcal{H}om(K_l, KG_{t,s})) = t - sl.$$

Ezzel a következő topologikus alsókorlát tételt kaptuk a multikromatikus számokra.

36. Tétel. (Osztényi [29]) *Tetszőleges G gráfra, s és $l \geq 2$ pozitív egész számokra*

$$\chi_s(G) \geq \text{ind}(\mathcal{H}om(K_l, G)) + sl.$$

A Lovász-féle alsókorlát tétel a lexikografikus szorzatra

A G gráf s -szeres színezése ekvivalens a $G[K_s]$ lexikografikus szorzat egyszeres színezésével, így a Lovász-féle alsókorlát tételt alkalmazva a következő

$$\chi_s(G) \geq \text{conn}(\mathcal{NK}(G[K_s])) + 3$$

alsó korlátot kapjuk G multikromatikus számaira.

A $G[K_s]$ lexikografikus szorzat szomszédsági komplexusának topologikus összefüggősége és a G gráf úgynevezett kiegészített szomszédsági komplexusának topologikus összefüggősége közötti kapcsolatot [12]-ben mutattuk meg. Az $\mathcal{NK}(G[K_s])$ szomszédsági komplexus egy jó felbontására alkalmazva az Ideg tételt az alábbi összefüggést kaptuk.

41. Tétel.(Osztényi [12]) *Tetszőleges $s > l \geq 2$ egészek és G gráf esetén az $\mathcal{NK}(G[K_s])$ komplexus akkor és csakis akkor l -összefüggő, ha az $\mathcal{EN}(G)$ komplexus l -összefüggő.*

Ez azt is jelenti, hogy $\text{conn}(\mathcal{EN}(G))$ végeessége esetén $\text{conn}(\mathcal{NK}(G[K_s])) = \text{conn}(\mathcal{EN}(G))$ minden $s \geq \text{conn}(\mathcal{EN}(G)) + 2$ -re. Így a Lovász-féle alsó korlát ebben az esetben

$$\chi_s(G) \geq \text{conn}(\mathcal{EN}(G)) + 3,$$

minden $s \geq \text{conn}(\mathcal{EN}(G)) + 2$ -re. A Stahl megmutatta, hogy $\chi_s(G)$ szigorúan monoton nő s -ben, így $\text{conn}(\mathcal{EN}(G))$ végeessége esetén Lovász-féle alsó korlát és a multikromatikus szám közti különbség akármilyen nagy lehet.

Babson-Kozlov-féle alsó korlát tétel a lexikografikus szorzatra

A Babson-Kozlov-féle alsókorlát tételt alkalmazva a $G[K_s]$ lexikografikus szorzatra a

$$\chi_s(G) \geq \text{ind}(\mathcal{H}om(K_2, G[K_s])) + 2$$

alsó korlátot adja. A $\mathcal{H}om(K_2, G[K_s])$ gráf homomorfizmus komplexus $\mathbb{Z}_2$ -indexe és a G gráfban található legnagyobb teljes részgráf mérete közti kapcsolatot [12]-ben mutattuk meg.

42. Tétel. (Csorba [12]) *Tetszőleges G gráf és $s \geq |V(G)|$ egész esetén*

$$\text{ind}(\mathcal{H}om(K_2, G[K_s])) + 2 = s \cdot \omega(G).$$

Ez a következő triviális alsó korlátot adja a multikromatikus számokra.

43. Tétel. (Csorba [12]) *Tetszőleges G gráf és $s \geq |V(G)|$ egész esetén*

$$\chi_s(G) \geq s \cdot \omega(G).$$

5. A Stahl sejtés vizsgálata

Topologikus alsó korlátok

A Walker-féle, illetve Babson-Kozlov-féle tételek általánosításai csak bizonyos, már eddig is ismert, esetekben oldják meg a sejtést, a többi esetben nem adnak éles alsó korlátot a $KG_{m,n}$ Kneser gráf multikromatikus számaira. Az $\mathcal{EN}(KG_{m,n})$ komplexus összefüggőségéről megmutattuk [12]-ben, hogy véges. Ebből az derült ki, hogy a Lovász-féle alsó korlátot alkalmazva $KG_{m,n}[K_s]$ gráfra az nem oldja meg a Stahl sejtést. Az 43. tételt alkalmazva a $KG_{m,n}$ Kneser gráfra csak a Babson-Kozlov-féle tétel általánosításával (36. tétel) adott alsó korláttal megegyező vagy annál gyengébb alsó korlátot kapunk.

Poset alsó korlát

A $KG_{m,n}$ Kneser gráf s -szeres színezése t színnel megegyezik egy $KG_{m,n} \rightarrow KG_{t,s}$ gráfhomomorfizmussal. A Stahl sejtés éppen azt mondja meg, hogy mely indexekre léteznek ilyen gráfhomomorfizmusok. Egy $\gamma : KG_{m,n} \rightarrow KG_{t,s}$ gráfhomomorfizmus létezése esetén valamennyi $\mathcal{K}(\cdot)$ $\mathbb{Z}_2$ -gráfkomplexusra létezik egy $c : |\mathcal{K}(KG_{m,n})| \rightarrow |\mathcal{K}(KG_{t,s})|$ $\mathbb{Z}_2$ -leképezés. Egy ilyen c leképezés létezésének akadálya a Borsuk-Ulam tétel szerint, ha $|\mathcal{K}(KG_{m,n})|$ -ben nagyobb dimenziós $\mathbb{Z}_2$ -gömbfelület van, mint $|\mathcal{K}(KG_{t,s})|$ -ben. Az általunk vizsgált topologikus alsó korlátok életlensége abból adódik, hogy a vizsgált esetek nagy részében ez éppen fordítva van. Azaz ha

$m - 2n < t - 2s$, akkor $|\mathcal{K}(KG_{t,s})|$ -ben nagyobb dimenziós $\mathbb{Z}_2$ -gömbfelületek vannak, mint $|\mathcal{K}(KG_{m,n})|$ -ben. Tehát $|\mathcal{L}\mathcal{K}(KG_{m,n})| \rightarrow |\mathcal{L}\mathcal{K}(KG_{t,s})|$ $\mathbb{Z}_2$ -leképezés létezik, ha $m - 2n \leq t - 2s$.

A $KG_{m,n}$ Kneser gráf s -edik multikromatikus számára vonatkozó újabb alsó korlátot kapunk, ha a $KG_{m,n} \rightarrow KG_{t,s}$ gráfhomomorfizmusok által indukált, a Lovász posetek közti, $LP(KG_{m,n}) \rightarrow LP(KG_{t,s})$ ortoleképezések létezését vizsgáljuk. Az $(LP(KG_{m,n}), cn_{KG_{m,n}})$ ortoposetet J. Walker definiálta az általa konstruált, gráfok és $\mathbb{Z}_2$ -terek kategóriái közti funktor közteslépéseként [35]-ben. Az $LP(KG_{m,n}) \rightarrow LP(KG_{t,s})$ ortoleképezések érzékenyek a gömbfelületek "szimpliciális méretére" is a dimenzió mellett. Az $LP(KG_{m,n})$ ortoposetbeli szimpliciális egy dimenziós ortokörök méretét vizsgálva a következő alsó korlátot kaptuk [28]-ban.

50. Tétel. (Osztényi [28]) *Tetszőleges $0 < m, n, q$ és $0 \leq r < n$ egészek esetén legyen l egész olyan, hogy $1 \leq l \leq m - 2n$, $0 \leq r < ln/(m - 2n)$. Ekkor*

$$\chi_{qn-r}(KG_{m,n}) > qm - 2r - l.$$

Ez megadja a $\chi_s(KG_{m,n})$ multikromatikus számokat a $qn - \lfloor \frac{n}{m-2n} \rfloor \leq s \leq qn$ esetekben, tetszőleges m, n és q pozitív egészekre. Ami $m < 3n$ esetén újabb, eddig nem bizonyított, részesetekben igazolja a sejtést.

Amint azt a fenti tétel is mutatja az $LP(KG_{m,n})$ ortoposetbeli a gömbfelületek "szimpliciális méretét" vizsgálva újabb $\chi_s(KG_{m,n})$ multikromatikus számokat határozhatunk meg. Ám az egy dimenziós esethez képest a magasabb dimenziós esetekben további nehézségek adódnak, melyek leküzdése a további kutatások tárgya lehet.

Hivatkozások

[2] E. Babson and D.N. Kozlov, Complex of graph homomorphisms, *Israel J. Math.*, **152**, (2006), 285-312.

[3] E. Babson and D.N. Kozlov, Proof of the Lovász conjecture, *Ann. of Math. (2)*, **165**, (2007), 965-1007.

[6] A. Björner, Topological methods, in Handbook of Combinatorics (R. Graham, M. Grötschel, and L. Lovász, Eds.), North-Holland, Amsterdam, 1995.

- [12] P. Csorba and J. Osztényi, On the topological lower bound for the multichromatic number, *Discrete Math.*, **310**, (2010), 1334-1339.
- [14] R. Forman, Morse theory for cell complexes, *Advances in Mathematics*, **134**, (1998), 90-145.
- [18] E.N. Gilbert, Unpublished technical memorandum, Bell Telephone Labs, Murray Hill, N.J., 1972.
- [19] M. Kneser, Aufgabe 300, *Jber. Deutsch. Math. Verein.*, **58**, (1955).
- [20] D. N. Kozlov, Combinatorial algebraic topology, Algorithms and Computation in Mathematics, 21. Springer, Berlin 2008.
- [22] L. Lovász, Kneser's conjecture, chromatic number and homotopy, *J. Combin. Theory Ser. A*, **25**, (1978), 319-324.
- [24] J. Matoušek and G. M. Ziegler, Topological lower bounds for the chromatic number: A hierarchy, *Jahresbericht der DMV*, **106**, (2004), 71-90.
- [27] R.J. Opsut and F.S. Roberts, On the fleet maintenance, mobile radio frequency, task assignment, and traffic phasing problems, in *Theory of Applications of Graphs*. (G. Chartrand, et al. eds.), Wiley, New York 1981, 479-492.
- [28] J. Osztényi, A lower bound on the multichromatic number of the Kneser graphs, *Acta Sci. Math. (Szeged)*, **74**, (2008), 289-296.
- [29] J. Osztényi, The homotopy type of complexes of homomorphisms from a complete graph to a Kneser graph, *Acta Sci. Math. (Szeged)* (2010), elfogadva.
- [32] S. Stahl, n-tuple colorings and associated graphs, *J. Combin. Theory Ser. B*, **20**, (1976), 185-203.
- [33] S. Stahl, The multichromatic numbers of some Kneser graphs, *Discrete Math.*, **185**, (1998), 287-291.
- [35] J.W. Walker, From graphs to ortholattices and equivariant maps. *J. Combin. Theory Ser. B*, **35**, (1983), 171-192.